

Reziliencia, sociálno-psychologické faktory a problematické používaniu internetu medzi vysokoškolákmi.

Viktória Kopuničová¹, Oľga Orosová², Jozef Benka²

¹ Univerzita P.J. Šafárika v Košiciach. Filozofická fakulta, katedra Psychológie

² Univerzita P.J. Šafárika v Košiciach. Filozofická fakulta, katedra Pedagogickej psychológie a psychológie zdravia

Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-20-038 205, APVV-0253-11 a VEGA 1/1092/12.

Úvod

- Reziliencia je konceptuálnym zastrešením faktorov, ktoré kompenzujú a protektívnym spôsobom modifikujú vplyv nepriaznivých životných okolností vo vývine jednotlivca.
- Problematické používanie internetu je relatívne novou oblasťou rizikového správania, ktorá sa skladá z kognitívnych, emocionálnych a behaviorálnych príznakov, ktoré vedú k problémom s manažovaním života jednotlivcov v reálnom živote (Davis et al., 2001, Morahan-Martin, Schumacher, 2000, Beard, 2005, Caplan et al., 2009).

- Medzi negatívne dôsledky problematického používania internetu patria: (Young, 1998, Beard, Wolf, 2001, Clark et al. 2004, Demetrovics et al., 2008).

- depresívne prejavy,
- impulzivita,
- partnerské problémy,
- zhoršenie výkonov v práci či škole
- úbytok spánku a kvality spánku
- narušenie vzťahov s rodinnými príslušníkmi,
- a pod.
- osamelosť
- agresivita
- mrhanie časom
- redukovanie kvality stravy

Cieľ výskumu

Cieľom príspevku je prezentovať vybrané výsledky realizovaných výskumov v oblasti problematickeho používania internetu (PIU) medzi vysokoškólákmi.

Skúmané vzťahy:

- Osobnosť a PIU
- Emócie a PIU
- Reziliencia a PIU
- Depresia a PIU
- Sebaregulácia a PIU
- Sociálna opora a PIU
- Stres a PIU

Vzorka

- Prvý zber bol realizovaný v roku 2011 medzi 541 študentmi VŠ:
82,5% žien, $M=19,9$ roka, $SD = 1,98$
- Druhý zber bol realizovaný v roku 2011 medzi 102 študentmi VŠ:
85,3% žien, $M= 21,37$ roka, $SD = 2,52$

Metodiky

- škála problematického používania internetu (GPIU2, Caplan, 2010)
- škála reziliencie (BRS, Smith, 2008)
- škála prežívania emócií (SEHP, Džuka, Dalber, 2002)
- dotazník osobnosti (NEO Big Five, Costy, McCrae, 2001, TIPI, Gosling et al., 2003)
- škála sociálnej opory (Zimet et al., 1988)
- škála sebaregulácie (SSRQ, Carey et al., 2004)
- škála percepcie stresu (Cohen et al., 1983)
- modifikovaná verzia Beckovho inventáru depresie (M-BDI, Schmitt, Beckmann et al., 2000).

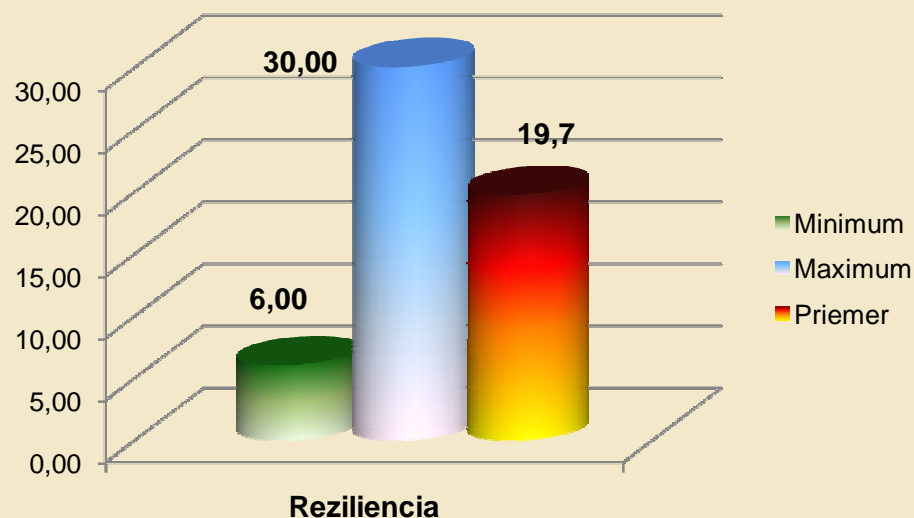

Metódy

- **Používanie internetu** – škála GPIU2 – Generalized Problematic Internet Use Scale 2 (Caplan, 2010).
- Škála pozostáva z 15 položiek, zoskupených do 5 komponentov problematickeho používania internetu: *preferencia online sociálnych interakcií, používanie internetu na regulovanie nálady, kompulzívne používanie internetu, kognitívne zaujatie internetom a negatívne dôsledky používania internetu.*
- Odpovede boli zaznamenané na osembodovej Likertovskej škále od 1 – úplne súhlasím po 8 – úplne nesúhlasím. Cronbachova alfa dotazníka 0,750.

Reziliencia a PIU

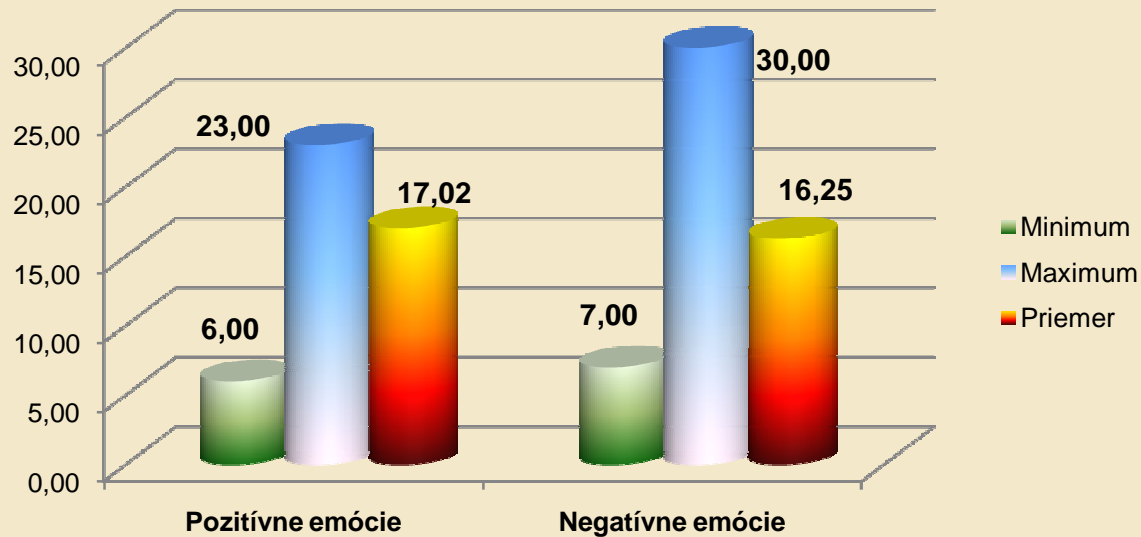

	Preferencia pre online komunikáciu	Regulovanie nálady	Kognitívne zaujatie	Kompulzívne používanie internetu	Negatívne dôsledky
Reziliencia	-0,184	-0,250(*)	-0,191	-0,208	-0,088

* p<0,05 ** p<0,01 ***p<0,001

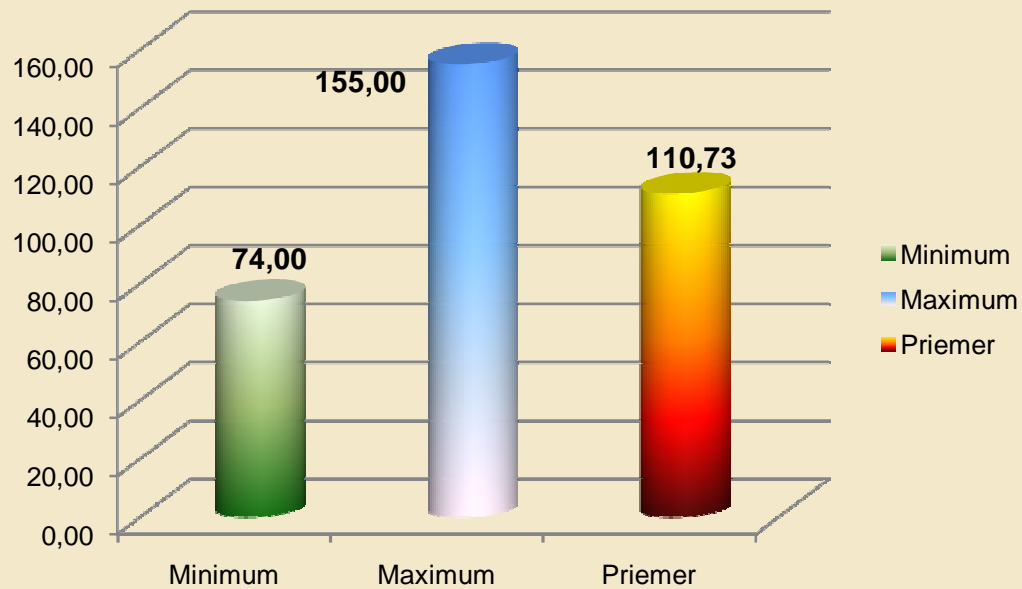
Emócie a PIU

	Preferencia online komunikácie	Regulovanie nálady	Kognitívne zaujatie	Kompulzívne používanie i	Negatívne dôsledky
SEHP pozitívne emócie	-0,17	-0,029	-0,188	-0,216(*)	-0,253(*)
SEHP negatívne emócie	0,071	0,244(*)	0,148	0,147	0,148

* p<0,05 ** p<0,01 ***p<0,001

Sebaregulácia a PIU

	Preferencia online komunikácie	Regulovanie nálady	Kognitívne zaujatie	Kompulzívne používanie	Negatívne dôsledky
Sebaregulácia	-.202**	-.136**	-.264**	-.324**	-.342**

* p<0,05 ** p<0,01 ***p<0,001

10 19. 2. 2013

UPJŠ v Košiciach
Šrobárova 2, 041 80 Košice, www.upjs.sk

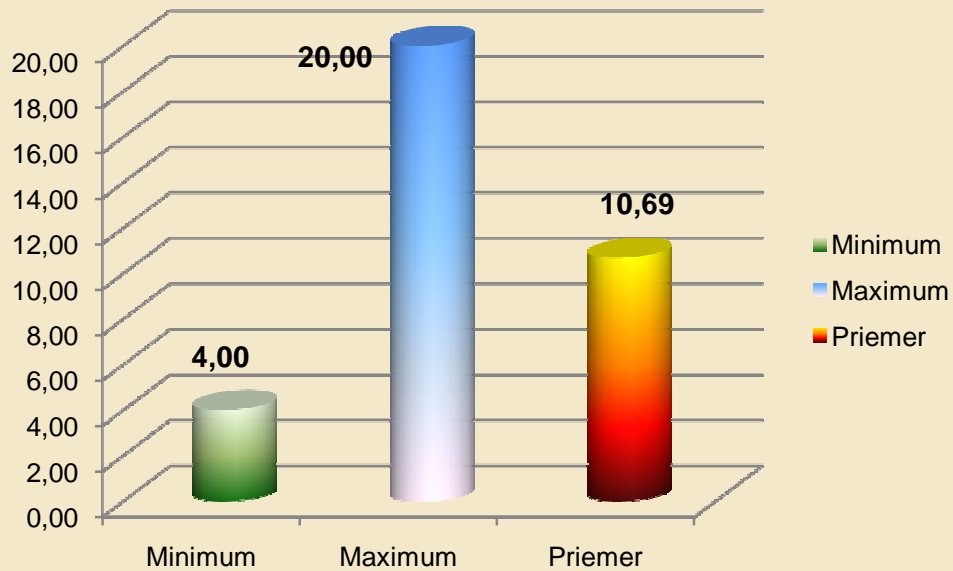

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

Múdrosť minulosti - poznatky prítomnosti - vzdelávanie budúcnosti.

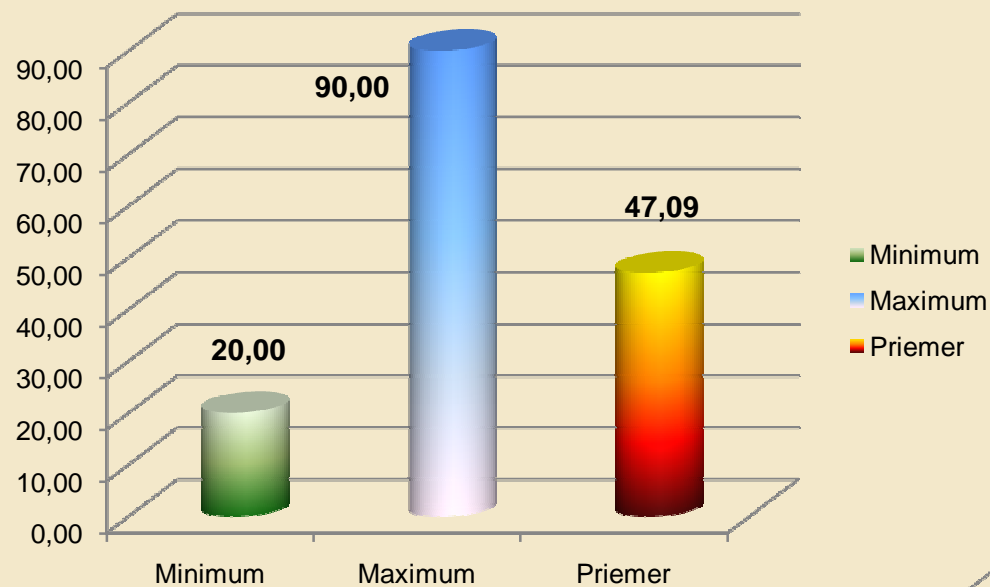
Stres a PIU

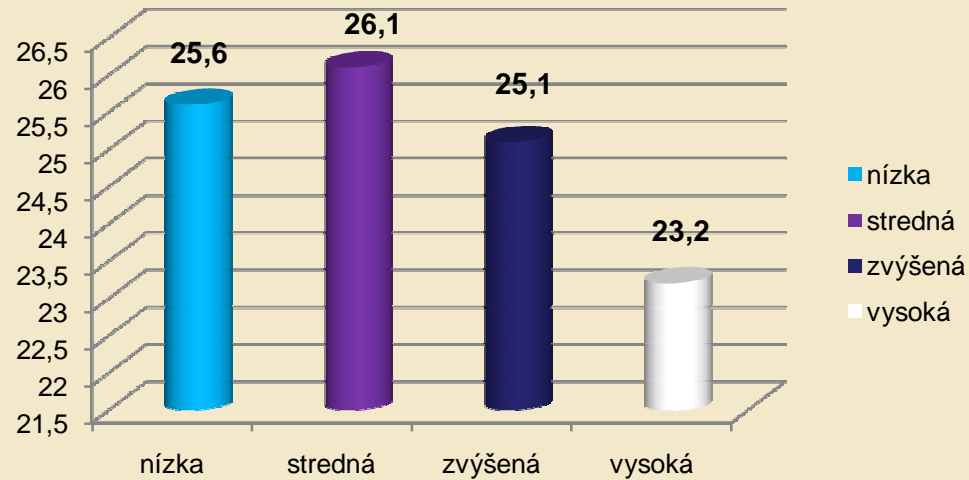
	Preferencia online komunikácie	Regulovanie nálady	Kognitívne zaujatie	Kompulzívne používanie	Negatívne dôsledky
Stres	.242**	.145**	.218**	.172**	.304**

* p<0,05 ** p<0,01 ***p<0,001

Depresia a PIU

deskripcia depresie (%)

12 19. 2. 2013

UPJŠ v Košiciach
Šrobárova 2, 041 80 Košice, www.upjs.sk

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

Múdrosť minulosti - poznatky prítomnosti - vzdelávanie budúcnosti.

Depresia a PIU

Graf 1 Priemerné hodnoty problematického používania internetu (GPIU) vysokoškolákov s nízkou, strednou, zvýšenou a vysokou mierou depresie.

Osobnosť a PIU

	Emocionálna a stabilita	Extroverzia	Otvorenosť	Prívetivosť	Svedomitosť
Preferencia online komunikácie	0,122	-,235*	-0,022	-0,193	0,003
Regulovanie nálady	0,066	-0,05	0,102	-0,024	0,051
Kognitívne zaujatie	0,066	0,072	-0,072	-0,175	-0,028
Kompulzívne používanie	0,129	0,013	-0,145	-0,147	-0,138
Negatívne dôsledky	0,036	-0,006	-0,052	-0,126	-0,063

	Emocionálna stabilita	Extroverzia	Otvorenosť ku skúsenosti	Prívetivosť	Svedomitosť
PIU celkove skóre	-,239**	-,225**	-,132*	-0,042	-0,077

* $p < 0,05$ ** $p < 0,01$ *** $p < 0,001$

14 19. 2. 2013

UPJŠ v Košiciach
Šrobárova 2, 041 80 Košice, www.upjs.sk

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

Múdrosť minulosti - poznatky prítomnosti - vzdelávanie budúcnosti.

Sociálna opora, osobnosť preferencia online komunikácie

	<i>Extroverzia</i>	<i>Prívetivosť</i>	<i>Svedomitosť</i>	<i>Emocionálna stabilita</i>	<i>Otvorenosť</i>	<i>Sociálna opora</i>
<i>Preferencia online komunikácie</i>	-,313(**)	-0,087	-0,031	-,183(**)	-,263(**)	-,153(**)

* p<0,05 ** p<0,01 ***p<0,001

Zhrnutie

Osobnosť a PIU

- Negatívne vzťahy sa preukázali medzi extoverziou a PIU, emocionálnou stabilitou a PIU, otvorenosť voči skúsenosti

Emócie a PIU

- Pozitívne prežívanie emócií negatívne korelovali s kompulzívnym používaním internetu a negatívnymi dôsledkami používania internetu
- Negatívne prežívanie emócií pozitívne korelovali s používaním internetu na regulovanie nálady

Reziliencia a PIU

- negatívne korelovala s používaním internetu na regulovanie nálady

Depresia a PIU

- pozitívne korelovala s celkovým používaním internetu. So zvyšujúcou sa mierou depresie sa zvyšuje aj miera používania internetu

Zhrnutie

Sebaregulácia a PIU

- celková miera sebaregulácia negatívne korelovala so všetkými zložkami problematického používania internetu – preferencia pre online komunikáciu, používanie internetu na regulovanie nálady, kognitívne zaujatie internetom, kompulzívne používanie internetu, negatívne dôsledky používania internetu

Sociálna opora a PIU

- sociálna opora negatívne korelovala s preferenciou používania internetu na online komunikáciu

Stres a PIU

- celková miera stresu pozitívne korelovala so všetkými zložkami používania internetu - preferencia pre online komunikáciu, používanie internetu na regulovanie nálady, kognitívne zaujatie internetom, kompulzívne používanie internetu, negatívne dôsledky používania internetu

Rizikové faktory problematického používania internetu

- Introverzia
- Emocionálna labilita
- Depresia
- Stres
- Nízka miera reziliencie
- Nízka miera sociálnej opory
- Nízka miera sebaregulácie
- Negatívne prežívanie emócií

Záver

- Výsledky štúdie podporujú dôležitosť skúmania používania internetu medzi vysokoškólákmi, ako aj skúmanie úrove reziliencie a ďalších psychosociálnych faktorov u študentov vysokých škol.
- Rezilienciu môžeme považovať za faktor, ktorý môže zohrať úlohu pri problematickom používaní internetu a zároveň môže hrať dôležitú úlohu pri zostavovaní programov prevencie, zameraných na problematické používanie internetu.
- Zistenia z výskumov by mohli byť využité v praxi a to vo forme pomoci študentom so zvládaním ich emócií, stresu, depresie a budovaním reziliencie, ktorá im môže pomôcť pri zvládaní náročného obdobia na univerzite.

Zoznam publikácií

- Kopuničová, V. (2012) Reziliencia, prežívanie emócií a problematické používanie internetu u študentov vysokých škôl . Konferencie pozitívni psychologie v České republice : sborník abstraktov: Brno 23.-24.5.2012. - Brno : Masarykova univerzita, 2012. - S. 41.
- Kopuničová, V., Orosová, O., Gajdošová, B. (2012) Osobnosť, sociálna opora a preferencia online komunikácie u študentov vysokých škôl . Sociálne procesy a osobnosť 2012 : XV. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie : 17.-19.9.2012, Nový Smokovec, Vysoké Tatry : zborník abstraktov. - Bratislava : SAV, 2012. - ISBN 9788088910381. - S. 56.
- Kopuničová, V., Kalina, O. (2012) Self-regulation, perception of stress and problematic internet use among university students. European Journal of Public Health. - ISSN 1101-1262. - Vol. 22, suppl. 2 (2012), s. 219-220.
- Kopuničová, V., Orosová, O., Benka, J. (2012) The relationship between resilience, problematic internet use and personality among university students. Psychology & Health. - ISSN 0887-0446. - Vol. 27, suppl. 1 (2012) s. 251-252.

